

Hromadná pripomienka platforiem Hlas občianskych organizácií a Zelený reštart podaná prostredníctvom VIA IURIS k návrhu Zákona o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov k návrhu zákona o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (materiál č. LP/2021/110; rezortné číslo MF/004578/2021-183), ktorý bol na medzirezortné pripomienkové konanie (portál SLOV-LEX) predložený Ministerstvom financií SR dňa 08. 3. 2021. Materiál bol zverejnený na portáli SLOV-LEX tu:

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/LP/2021/110>

Pripomienky k jednotlivým bodom návrhu zákona:

1.

K čl. I k § 2

V § 2 sa za písm. f) vkladá nové písm. g), ktoré znie:

„g) kľúčovými partnermi predstavitelia územnej samosprávy, podnikatelia, sociálni partneri a ostatná verejnosť, ktorou je jedna alebo viacero osôb alebo ich združenia.“.

Pôvodné písm. g) až i) sa označujú ako h) až j).

Odôvodnenie:

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky počíta s pokračovaním „*štruktúrovaného dialógu so zapojením kľúčových partnerov*“ aj vo fáze jeho realizácie. V časti 3: Doplnkovosť a implementácia plánu na konci kapitoly 5 sa uvádza: „*Ministerstvo financií SR plánuje pokračovať s konzultáciami aj v implementačnej fáze plánu obnovy, a to pravidelným a štruktúrovaným dialógom s kľúčovými partnermi, ako sú predstavitelia samospráv, zamestnávateľov, sociálnych partnerov, mimovládnych organizácií a ďalšími relevantnými organizáciami. Forma a harmonogram tohto formátu je momentálne vo fáze priprav.*“ Navrhujeme do zákona zakotviť dialóg s kľúčovými partnermi, pretože sa domnievame, že sa tým zvýši úspešnosť implementácie a realizácia cieľov plánu obnovy a odolnosti. Kľúčoví partneri (zástupcovia zainteresovaných strán) počas celého procesu prípravy dokumentu prichádzali s obsahovými aj procesnými návrhmi s cieľom čo najviac zvýšiť kvalitu finálnej podoby plánu obnovy a odolnosti. Ich zapojenie nebolo v súlade s národnou legislatívou a teda ani s Nariadením EÚ 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. O to dôležitejšie je tieto chyby napraviť v implementačnej fáze. Zakotvenie účasti týchto kľúčových partnerov v implementačnej fáze tiež môže predchádzať vzniku konfliktov či prípadných súdnych konaní.

Navrhujeme definovať pojem „*kľúčoví partneri*“ tak, aby zahŕňal všetky zainteresované strany. Zapojenie územnej samosprávy do fázy implementácie predvída aj Nariadenie EÚ 2021/241, Úvodné ustanovenia, bod 34: *Regionálne a miestne orgány môžu byť dôležitými partnermi pri vykonávaní reforiem a implementácií investícií. V tomto zmysle by sa s nimi malo náležite konzultovať a mali by byť zapojené aj do implementačnej fázy v súlade s vnútroštátnym právnym rámcom.* Nariadenie EÚ 2021/241 ďalej v čl. 18 ods. 4 písm. q) stanovuje povinnosť „*na účely prípravy a, ak je to možné, realizácie plánu obnovy a*

odolnosti, zhrnutie konzultačného procesu, ktorý sa uskutočnil v súlade s vnútroštátnym právnym rámcem, miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov, organizácií občianskej spoločnosti, mládežníckych organizácií a iných príslušných zainteresovaných strán a spôsobu zohľadnenia vstupu zainteresovaných strán v pláne obnovy a odolnosti;”. Nariadenie EÚ 2021/241 teda predpokladá, že ak je to možné, aj ďalšie zainteresované strany budú zapojené do realizácie plánu obnovy a odolnosti ako konzultační partneri.

Pojmy, ktoré označujú jednotlivých kľúčových partnerov, sú navrhnuté tak, ako ich používa náš právny poriadok. Územná samospráva zahŕňa mestá a obce a samosprávne kraje, ktoré budú pravdepodobne zastúpené prostredníctvom svojich záujmových združení (napr. Združenie miest a obcí SR, Únia miest Slovenska). Sociálni partneri zahŕňajú zástupcov zamestnancov a zamestnávateľov podľa zákona č. 103/2007 Z.z. o trojstranných konzultáciách na celoštátnej úrovni a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o tripartite) aj keď právo EÚ tento pojem vykladá širšie (viď. napr. Lisabonská stratégia). Predpokladáme, že podnikatelia, medzi ktorých patria aj sociálne podniky, budú reprezentovaní svojimi záujmovými združeniami alebo neformálnymi zoskupeniami. Pojem „ostatná verejnosť, ktorou je jedna alebo viacero osôb alebo ich združenia“ používajú napr. zložkové predpisy životného prostredia a umožní zapojiť okrem mimovládnych neziskových organizácií aj občianske iniciatívy, kluby a aktivity, ktoré nie sú inštitucionalizované a formalizované a tiež akademickú sféru príp. iných zástupcov zainteresovanej verejnosti. Tieto subjekty musia byť pri dialógu a participácii zastúpené konkrétnou fyzickou alebo právnickou osobou.

Pripomienka je zásadná.

2.

K čl. I - k § 4 ods. 2 písm. d)

V ustanovení § 4 ods. 2 písm. d) sa za slová „pri vykonávaní mechanizmu“ vkladajú slová „a vedie dialóg s kľúčovými partnermi,“.

Odôvodnenie:

Plán obnovy a odolnosti počíta s pokračovaním „štruktúrovaného dialógu so zapojením kľúčových partnerov“ aj vo fáze jeho realizácie. Navrhujeme túto povinnosť uložiť národnej implementačnej a koordinačnej autorite, ktorá vykonávanie mechanizmu zastrešuje.

Pripomienka je zásadná.

3.

K čl. I- k § 4 ods. 3 písm. d)

V ustanovení § 4 ods. 3 písm. d) sa pred slová „vypracúva systém implementácie“ vkladajú slová „so zapojením kľúčových partnerov“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme stanoviť, aby národná implementačná a koordinačná autorita do vypracúvania systému implementácie mechanizmu a jeho zmien, vrátane vzoru zmluvy s prijímateľom prostriedkov z mechanizmu, zapojila kľúčových partnerov. Participačný proces okrem už spomenutého vychádza aj z Iniciatívy otvoreného vládnutia a Programového vyhlásenia vlády (m. i. kapitola „Efektívne, transparentné a zmysluplné využívanie fondov EÚ“). Kľúčoví partneri disponujú aktuálnymi informáciami z praxe, takže môžu pomôcť lepšiemu nastaveniu systému implementácie a poskytnú dôležitú spätnú väzbu pre jeho prípadné zmeny. Domnievame sa, že ich zapojenie proces nepredĺži, alebo naopak umožní identifikovať riziká a odstráni potenciálne problémy na úplnom začiatku.

Pripomienka ja zásadná.

4.

K čl. I- k § 4 ods. 3 písm. f)

V ustanovení § 4 ods. 3 písm. f) sa pred slová „monitoruje a hodnotí stav“ vkladajú slová „so zapojením kľúčových partnerov“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme stanoviť, aby národná implementačná a koordinačná autorita do monitorovania a hodnotenia stavu a výsledkov vykonávania mechanizmu a stavu a výsledkov reforiem zahrnutých do plánu obnovy a odolnosti zapojila kľúčových partnerov. Tu platí to isté, čo bolo uvedené v pripomienke č. 3. Ide zároveň o účinnú kontrolu zo strany verejnosti, ktorá nemá iné možnosti ako do procesu vstúpiť, monitorovať ho a hodnotiť jeho výsledky.

Pripomienka je zásadná.

5.

k čl. I- k § 4 ods. 3 písm. i)

V ustanovení § 4 ods.3 písm. i) sa pred slová „schvaľuje výzvu“ vkladajú slová „so zapojením kľúčových partnerov“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme zákonne stanoviť, aby národná implementačná a koordinačná autorita aj do schvaľovania výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu, ktoré navrhuje vykonávateľ podľa § 13, zapojila kľúčových partnerov. Kľúčoví partneri svojimi praktickými radami môžu pomôcť lepšiemu nastaveniu výziev podľa § 13 (napr. kritéria pre oprávnenosť žiadateľov, či pre vyhodnotenie žiadostí - ich poradie alebo váha ich dôležitosti) tak, aby prostriedky dostali prijímatelia, ktorí svojimi projektami prispievajú k naplneniu cieľov plánu a obnovy a aby naopak nastavenie výzvy umožnilo identifikovať žiadateľov, ktorí síce po formálnej stránke odovzdajú bezchybnú žiadosť, ale praktický prínos ich projektov môže byť sporný.

Pripomienka je zásadná.

6.

K čl. I - k § 4 ods. 5

V § 4 sa za odsek 4 vkladá nový odsek 5, ktorý znie:

„(5) Národná implementačná a koordinačná autorita vypracuje pravidlá pre zapojenie kľúčových partnerov do vykonávania mechanizmu podľa ods. 3.“.

Pôvodný odsek 5 sa označuje ako odsek 6.

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby metodika pre zapojenie kľúčových partnerov do vykonávania mechanizmu formálne vychádzala z Metodiky a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií, ktorá bola schválená uznesením Vlády SR č. 197 z 26. apríla 2017. Výber kľúčových partnerov by mal obsahovo vychádzať z delegovaného nariadenia EÚ č. 240/2014 zo 7. januára 2014 o európskom kódexe správania pre partnerstvo v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov. Je dôležité, aby zástupcov kľúčových partnerov nominovali subjekty, ktoré sú dostatočne reprezentatívne a zároveň majú legitimitu vystupovať za príslušnú tému (v prípade územnej samosprávy napr. Združenie miest a obcí SR a Únia miest Slovenska, v prípade mimovládnych neziskových organizácií Rada vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie a Komora mimovládnych neziskových organizácií pri Rade vlády SR). Tieto subjekty môžu byť rôzne na úrovni jednotlivých vykonávateľov a budú sa meniť aj v súvislosti s oblasťou reformy. Pri tvorbe metodiky navrhujeme využiť Pravidlá zapájania verejnosti do tvorby verejných politík (<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/pravidla-zapajania-verejnosti-verejne-politiky-1.pdf>) a prispôbiť ich pre mechanizmus plánu obnovy a odolnosti tak, aby boli konkrétne stanovené pre fázu implementácie, monitoringu a hodnotenia výsledkov. Súčasťou metodiky bude aj spôsob výberu zástupcov kľúčových partnerov.

Pripomienka je zásadná.

7.

K čl. I - k § 5 ods. 3

V § 5 ods. 3 sa za písm. b) vkladá nové písm. c), ktoré znie: „zabezpečí zapojenie kľúčových partnerov“

Pôvodné písm. c) až h) sa označujú ako d) až i).

Odôvodnenie:

Domnievame sa, že je dôležité zapojiť kľúčových partnerov do realizácie investície a reformy. Toto zapojenie môže byť nastavené už v rámci metodiky, ktorú bude vypracovávať národná implementačná a koordinačná autorita (bližšie vid' pripomienka č. 6 - k § 4), ale malo by to byť explicitne uvedené aj v tomto ustanovení. Zodpovednosť za realizáciu investície a reformy má iba vykonávateľ a je treba zákonne zakotviť, že do nej budú zapojení kľúčoví

partneri. Formálnu kontrolu (čiže kontrolu podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite) síce vykonáva národná implementácia a koordinačná autorita, ale kľúčoví partneri by mali konzultovať a kontrolovať obsah, teda vecnú stránku realizácie.

Pripomienka ja zásadná.

8.

K čl. I - k § 15 ods. 5

V § 15 za odsek 4 vkladá nový odsek 5, ktorý znie:

„(5) Štatutárny orgán vykonávateľa musí o podnete rozhodnúť do 30 pracovných dní od dňa kedy mu bol podnet predložený, vo zvlášť zložitých prípadoch najneskôr do 60 pracovných dní; o predĺžení lehoty vykonávateľ upovedomí žiadateľa s uvedením dôvodov.“.

Pôvodné odseky 5 až 8 sa označujú ako odseky 6 až 9.

Odôvodnenie:

V zákone nie je stanovená žiadna lehota pre rozhodnutie o podnete ani v prípade, ak mu vykonávateľ nevyhovie a predloží ho na rozhodnutie svojmu štatutárnemu orgánu. Lehotu navrhujeme rovnakú ako sa uplatňuje pri odvolaní proti rozhodnutiu o neschválení žiadosti podľa zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a tá je rovnaká ako všeobecná lehota pre vydanie rozhodnutia v správnom konaní.

Pripomienka ja zásadná.

9.

K čl. I - k § 15 ods. 6 (v súlade s našim návrhom 7)

V § 15 ods. 6 sa za poslednú vetu vkladá veta: „Rozhodnutie o odmietnutí podnetu musí byť odôvodnené.“.

Odôvodnenie:

Keďže rozhodnutie o odmietnutí podnetu nie je správnym rozhodnutím, neplatí pre neho všeobecná úprava náležitostí rozhodnutia. V praxi sa pritom stáva, že aj rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o finančné prostriedky nebývajú odôvodnené - príslušné orgány odkazujú na to, že na rozdelenie finančných prostriedkov nie je právny nárok. Toto nie je v súlade s princípom transparentnosti, ktorý je jedným z princípov, ktoré sa budú podľa zákona zohľadňovať v procese posudzovania žiadostí podľa § 14. Pri rozhodovaní o podnetoch však nie je explicitne stanovené, že sa má postupovať podľa tohto princípu, a preto navrhujeme právne zakotviť povinnosť odôvodnenia rozhodnutia o zamietnutí podnetu proti neschválení žiadosti podľa § 14.

Pripomienka ja zásadná.

10.

K čl. I - k § 15 ods. 7 (v súlade s našim návrhom 8)

V § 15 ods. 7 druhá veta znie: „Členmi komisie podľa prvej vety sú zástupca národnej implementačnej a koordinačnej autority a zástupcovia kľúčových partnerov, ak o to požiadajú.“.

Odôvodnenie:

Podľa súčasného znenia druhej vety § 15 ods. 7 sa môže stať členom komisie, ktorá posudzuje podnety neúspešných žiadateľov, zástupca národnej implementačnej a koordinačnej autority ak o to požiada. Navrhujeme, aby bola táto možnosť otvorená aj pre zástupcu alebo zástupcov kľúčových partnerov pri dôslednom rešpektovaní zákazu konfliktu záujmov. Opäť, kľúčoví partneri v tejto fáze procesu môžu posilniť princíp transparentnosti a dať rozhodnutiu väčšiu legitimitu.

Pripomienka ja zásadná.

11.

K čl. I - k § 15 ods. 8 (v súlade s našim návrhom 9)

V § 15 ods. 8 sa za slová „štatutárny orgán vykonávateľa“ vkladajú slová „po konzultácií s národnou implementačnou a koordinačnou autoritou a kľúčovými partnermi“.

Odôvodnenie:

Pokiaľ majú mať zástupcovia národnej implementačnej a koordinačnej autority a zástupcovia kľúčových partnerov možnosť požiadať o členstvo v komisii, ktorá posudzuje podnety proti neschváleniu žiadosti, musia mať možnosť štatút tejto komisie aj vidieť a jeho znenie vopred konzultovať. Opäť sa domnievame, že táto úprava je prínosná aj pre samotných vykonávateľov (a ich štatutárne orgány).

Pripomienka ja zásadná.